

Udflytning af statslige arbejdspladser

Status, 1. kvartal 2017

Forfatter: Anders Hedetoft

16-06-2017

Center for Regional- og Turismeforskning

Titel:

Udflytning af statslige arbejdspladser

Status, 1. kvartal 2017

Forfatter:

Anders Hedetoft

Center for Regional- og Turismeforskning (CRT)

Stenbrudsvej 55

3730 Nexø

Telefon +45 5644 1144

E-mail: crt@crt.dk

www.crt.dk

© 2017 Center for Regional- og Turismeforskning.

Center for Regional- og Turismeforskning er et center for anvendt forskning, der løfter analyse- og udviklingsopgaver samt forskningsprojekter med særligt fokus på yderområder. Centrets primære fokus er regionaludvikling med fokus på yderområder, turisme i et destinationsperspektiv samt modeløkonomisk analyse. CRT er beliggende på Bornholm og har eksisteret siden 1994.

1.1 Resume

V-regeringen præsenterede den 1. oktober 2015 en plan for udflytningen af knap 3.900 statslige arbejdspladser. Baggrunden for udflytningen er et politisk ønske om i højere grad at placere statslige arbejdspladser uden for hovedstadsområdet. Ifølge Finansministeriet har de enkelte ministerier siden da udarbejdet implementeringsplaner og er nu i fuld gang med at flytte arbejdspladser ud i landet. I april 2017 er der ifølge Finansministeriet udflyttet 2.162 af de i alt 3.900 planlagte arbejdspladser.

Men hvordan ser situationen ud i et lidt større perspektiv? Bidrager staten så egentlig til at skabe vækst i hele Danmark ved at sikre statslige arbejdspladser i hele landet?

Her må det korte og klare svar være: nej. På både kort og lidt længere sigt har staten rent faktisk fjernet statslige arbejdspladser fra områder uden for København og de københavnske omegnskommuner¹.

I perioden 2010-2015 har staten fjernet 3.000 stillinger fra områder uden for hovedstadsområdet. Samtidig har man i samme periode oprettet over 3.600 statslige stillinger i hovedstadsområdet. Hvis man udelukkende ser på den seneste udvikling² fra 2015 til 2017, så ser udviklingen ud til at fortsætte. I perioden fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2017 er den statslige beskæftigelse uden for hovedstadsområdet reduceret med 466 job. Forskellen i forhold til tidligere er blot, at nu reduceres antallet af statslige job både i hovedstadsområdet og uden for.

Samtidig sker der en omfattende omstilling af det statslige arbejdsmarked. Antallet af job, der besættes med ufaglært eller faglært arbejdskraft reduceres kraftig, og samtidig øges antallet af job, der kræver en videregående uddannelse. Her er det imidlertid karakteristisk, at staten både antalsmæssig og relativt har gennemført langt større reduktioner i den ufaglærte og faglærte beskæftigelse uden for hovedstadsområdet, hvilket – ind til videre – har været med til at ophæve effekten af den statslige udflytning.

1.2 Baggrund samt overordnede udviklingstendenser

Helt overordnet er staten på en række områder med til at præge den regionaløkonomiske udvikling i Danmark. Det sker ved at udstikke de overordnede rammer for udvikling gennem lovgivning og bekendtgørelser samt ved direkte og indirekte investeringer i de forskellige dele af landet og i forskellige erhvervssektorer – både i det offentlige og det private. Endeligt er staten også som arbejdsgiver med til at sikre direkte og afledt beskæftigelse rundt om i landet, og den nuværende (og tidligere) regering har som erklæret mål at flytte en række statslige arbejdspladser fra hovedstadsområdet til provinsen for på denne måde at medvirke til at sikre beskæftigelsesmuligheder i hele landet

¹ Rent statistisk er de københavnske omegnskommuner defineret som de 13 kommuner Albertslund, Ballerup, Brøndby, Bentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rødovre og Vallensbæk. Samlet set har de 13 kommuner en befolkning på ca. 543.000

² Her er det rent metodemæssigt kun muligt at se på udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen.

I dette notat ses der på, om den ønskede udflytning rent faktisk finder sted i praksis. Er staten i større udstrækning til stede som arbejdsgiver uden for hovedstadsområdet? Én ting er at udflytte en række navngivne styrelser og organisationer, men hvis staten samtidig reducerer sit engagement inden for andre områder, så er den samlede effekt mindre eller måske endda negativ.

I notatet ses der ikke på, om udflytningen af statslige arbejdspladser ud fra andre kriterier er hensigtsmæssig, eller om der er andre og økonomisk set mere rationelle måder, hvor staten kan understøtte økonomisk vækst "i hele Danmark". Der ses heller ikke på de afledte effekter af at flytte beskæftigelse og økonomisk aktivitet fra et område til et andet.

1.3 Udvikling i den registerbaserede beskæftigelse

På Center for Regional- og Turismeforskning har vi udviklet og vedligeholder en regionaløkonomisk model, der bl.a. benyttes af de fem danske regioner og Arbejdsmarkedsstyrelsen (STAR) til at overvåge den erhvervsøkonomiske og beskæftigelsesmæssige udvikling i hele landet. På de fleste parametre kan vi følge udviklingen helt ned på kommuneniveau og på visse områder endog helt ned på sogneniveau. Med modellens dataadgang har vi mulighed for at belyse den statslige beskæftigelsesudvikling frem til og med 2015, og frem til denne periode var der i stort omfang tale om, at man flyttede statslige arbejdspladser **fra provinsen til hovedstadsområdet**. Den seneste udvikling fra 2016 til 1. kvartal 2017 belyses ved udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen.

Overordnet betraget har den statslige beskæftigelse ligget nogenlunde stabilt i perioden 2010 til 2015. Beskæftigelsen i 2015 er på niveau med 2010, dog med betydelige variationer fra år til år.

(antal)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal beskæftigede	200.382	198.794	199.603	200.025	198.426	200.910
Indeks (2010=100)	100	99	100	100	99	100
Ændring i antal i forhold til 2010						
Ændring i antal beskæftigede	0	-1.588	-779	-357	-1.956	528

Tabel 1: Beskæftigelsesudvikling (RAS), hele landet

Kilde: Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

Denne overordnede udvikling dækker imidlertid over en ret forskellig udvikling i henholdsvis hovedstadsområdet³ og omegn og den øvrige del af landet. Uden for hovedstadsområdet er antallet af statslige stillinger således reduceret med over 3.000 i perioden 2010 til 2015. I samme periode er antallet af statslige stillinger i hovedstadsområdet øget med ca. 3.600 (svarende til en stigning på ca. 5 pct.)

³ Københavns kommune og de københavnske omegnskommuner.

(antal)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal beskæftigede i alt	122.457	121.200	121.938	120.576	118.676	119.382
Indekseret (2010 = 100)	100	99	100	98	97	97
Ændring i antal i forhold til 2010						
Ændring i antal beskæftigede	0	-1.257	-519	-1.881	-3.781	-3.075

Tablet 2: Statslig beskæftigelsesudvikling (RAS), hele landet uden for hovedstadsområdet

Kilde: Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

(antal)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal beskæftigede i alt	77.925	77.594	77.665	79.449	79.750	81.528
Indekseret (2010 = 100)	100	100	100	102	102	105
Ændring i antal i forhold til 2010						
Ændring i antal beskæftigede	0	-331	-260	1.524	1.825	3.603

Tablet 3: Statslig beskæftigelsesudvikling (RAS), hovedstadsområdet

Kilde: Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

Ser man nærmere på udviklingen på landsdelsniveau, så fremgår det, at den statslige beskæftigelsestilbagegang har været særlig kraftig i Nord- og Vestsjælland i perioden 2010 til 2015. Den relative statslige beskæftigelsestilbagegang i disse områder har været på hhv. 9,1 pct. og 9,2 pct., og samlet set har de to områder i perioden 2010 til 2015 mistet hhv. 742 og 1257 statslige jobs.

Ser man på den absolutte ændring i den statslige beskæftigelse i perioden fra 2010 til 2015, så er det især Vestsjælland og Syddjylland, der har mistet statslige arbejdspladser, jf. Tabel 4 nedenfor.

(antal)	H.omr	Nordsj.	Bornhol.	Østsj.	Vestsj.	Fyn	Sydjyl.	Østjyl.	Vestjyl.	Nordjyl.	Hele DK
10 Grundskole	-1.098	-276	-42	-156	-669	-568	-908	-508	-558	-727	-5.510
20 Gymnasiale uddannelser	-25	-68	82	-53	-175	-179	-111	19	148	133	-229
30 Erhvervsfaglige uddannelser	-1.451	-447	-13	-211	-742	-621	-752	-494	-403	-747	-5.881
40 KVV: Korte videregående ud	-9	-79	-5	-21	-75	-100	11	-88	71	33	-262
50 MVU: Mellemlange videregå	377	-133	29	64	100	123	129	272	157	204	1.322
60 BACH: Bacheloruddannelser	654	82	2	6	34	139	89	73	12	10	1.101
70 LVU: Lange videregående ud	3.447	141	16	206	243	506	506	944	297	712	7.018
80 Ph.D. og forskeruddannelser	905	-2	-1	47	39	184	57	436	20	228	1.913
90 Uoplyst mv.	810	42	4	16	-12	104	-51	223	-57	-23	1.056
Alle uddannelser	3.603	-742	71	-101	-1.257	-409	-1.028	890	-314	-185	528

Tablet 4: Forskydning i den registerbaserede statslige beskæftigelse fra 2010 til 2015 fordelt på landsdele

Kilde: Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

1.4 De beskæftigedes uddannelsesmæssige baggrund

Nedenfor ses på den statslige beskæftigelsesmæssige udvikling i områder **uden for hovedstadsområdet**, fordelt på de ansattes uddannelsesmæssige baggrund.

Overordnet set er udviklingen på det statslige arbejdsmarked præget af de samme tendenser, som gælder for den øvrige del af arbejdsmarkedet. Dvs., det er især de ufaglærte og faglærte job, der forsvinder, og samtidig øges beskæftigelse for personer med en videregående uddannelse.

Den samlede reduktion i den statslige beskæftigelse **uden for hovedstadsområde** fra 2010 til 2015 på 3.075 dækker således over en meget forskellig tendens for de forskellige delområder på arbejdsmarkedet. Antallet af ufaglærte og faglærte job er således reduceret med 8.842 og samtidig er antallet af job på alle andre områder øget med 5.767.

Inden for hovedstadsområdet er den samlede statslige beskæftigelse, som tidligere nævnt, øget med 3.603 jobs i perioden. Også her ses den samme tendens til, at ufaglærte og faglærte jobs forsvinder, hvorimod de nye job kræver en videregående uddannelse.

Det er interessant at se, at der er oprettet flere stillinger i provinsen med krav om en mellemlang, en lang eller en ph.d.-uddannelse, end der tilsvarende er oprettet stillinger i hovedstadsområdet. Der, hvor forskellen mellem hovedstadsområdet og det øvrige land træder tydeligt frem, er ved reduktion i antal stillinger inden for det ufaglærte og faglærte område. Her er der gennemført langt større reduktion, både målt absolut og relativt, i områder uden for hovedstadsområdet.

Uddannelsesbaggrund	2010	2015	Absolut	Relativ
10 Grundskole	18.236	13.824	-4.412	-24,2%
20 Gymnasiale uddannelser	10.101	9.897	-204	-2,0%
30 Erhvervsfaglige uddannelser	31.612	27.182	-4.430	-14,0%
40 KVV: Korte videregående uddannelser	7.245	6.992	-253	-3,5%
50 MVU: Mellemlange videregående uddannelser	17.393	18.338	945	5,4%
60 BACH: Bacheloruddannelser	4.153	4.600	447	10,8%
70 LVU: Lange videregående uddannelser	26.630	30.201	3.571	13,4%
80 Ph.D. og forskeruddannelser	3.015	4.023	1.008	33,4%
90 Uoplyst mv.	4.017	4.263	246	6,1%
Alle uddannelser	122.457	119.382	-3.075	-2,5%

Tabel 5: Statslig beskæftigelsesudvikling uden for hovedstadsområdet fordelt på uddannelsesgrupper

Kilde: Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

(antal)	2010	2015	Absolut	Relativ
10 Grundskole	5.574	4.476	-1.098	-19,7%
20 Gymnasiale uddannelser	7.562	7.537	-25	-0,3%
30 Erhvervsfaglige uddannelser	13.632	12.181	-1.451	-10,6%
40 KVV: Korte videregående uddannelser	3.784	3.775	-9	-0,2%
50 MVU: Mellemlange videregående uddannelser	9.421	9.798	377	4,0%

60 BACH: Bacheloruddannelser	5.019	5.673	654	13,0%
70 LVU: Lange videregående uddannelser	24.439	27.886	3.447	14,1%
80 Ph.D. og forskeruddannelser	3.482	4.387	905	26,0%
90 Uoplyst mv.	4.981	5.791	810	16,3%
Alle uddannelser	77.925	81.528	3.603	4,6%

Tabel 6: Statslig beskæftigelsesudvikling i hovedstadsområdet fordelt på uddannelsesgrupper

Kilde: Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

1.5 Den seneste udvikling i den statslige beskæftigelse fra 2015 til 2017

Da det kun er muligt at følge udviklingen i den registerbaserede beskæftigelse frem til udgangen af 2015, er der forinden fokuseret på udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen. Dette giver mulighed for at følge udviklingen til og med 1. kvartal 2017. Der fokuseres udelukkende på udviklingen i antal beskæftigede, dvs., der er ikke foretaget en omregning til antal fuldtidsbeskæftigede.

Det var i 2015, regeringen besluttede at udflytte en række statslige arbejdspladser. Hvordan er det så gået med udviklingen i statslige arbejdspladser siden da? Da der er en vis sæsonvariation i beskæftigelse, sammenlignes udvikling i 2016 og 2017 med de samme kvartaler i 2015.

Overordnet set er den statslige beskæftigelse faldet fra 2015 til 2017. For hele landet er den statslige beskæftigelse faldet med 0,65% fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2017. Nordjylland og Nordsjælland er de landsdele, der har haft den mest positive udvikling i antal statslige arbejdspladser med en stigning på henholdsvis 3,17 og 2,15 pct. Vestjylland og Syddjælland følger efter med en relativ vækst i de statslige arbejdspladser på henholdsvis 1,45 og 0,09 pct. Alle andre landsdele har oplevet et fald i antal statslige arbejdspladser i perioden.

Opgjort i absolutte tal er den statslige beskæftigelse reduceret med 1.276 stillinger fra 2015 til 2017. Størst antalmæssig fremgang har der været i landsdelene Nordjylland og Vestjylland, hvor beskæftigelsen er øget med henholdsvis 598 og 205 job. Det ændrer dog ikke ved det samlede billede, hvor den statslige beskæftigelse uden for hovedstadsområdet faktisk er blevet reduceret med 466 job fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2017.

Område	Ændring fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2017
Hele landet	-1.276
Området uden for hovedstadsområdet	-466
Landsdel Byen København	-365
Landsdel Københavns omegn	-445
Landsdel Nordsjælland	154
Landsdel Bornholm	-63
Landsdel Østsjælland	-434
Landsdel Vest- og Syddjælland	-331
Landsdel Fyn	-357
Landsdel Syddjælland	16

Landsdel Østjylland	-317
Landsdel Vestjylland	205
Landsdel Nordjylland	598
Uden for Danmark	64

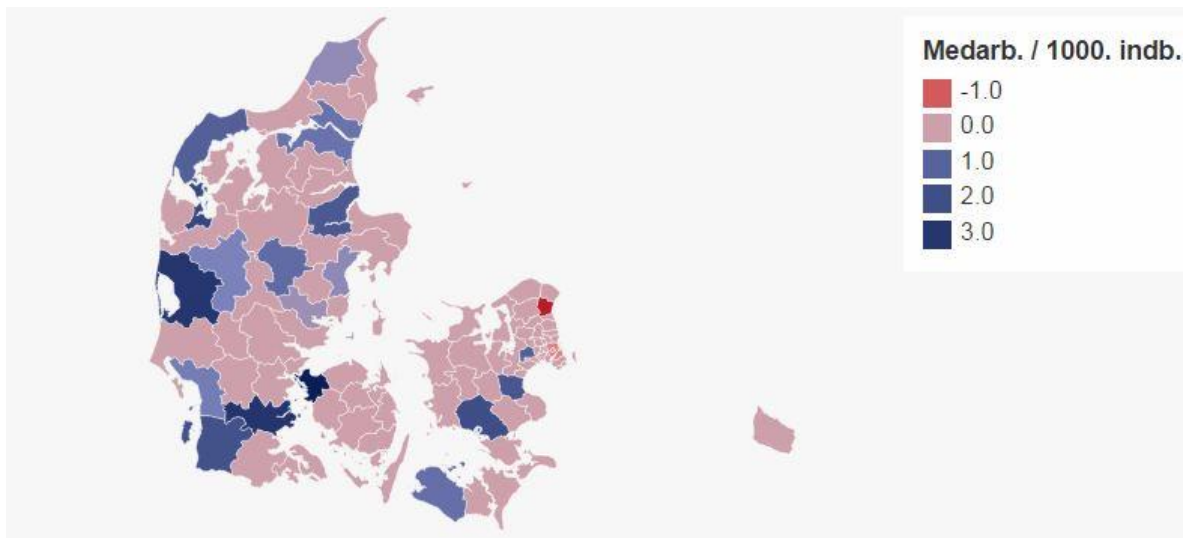
Tabel 7: Udvikling i den statslige lønmodtagerbeskæftigelse, 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2017

Kilde: Danmarks Statistik, lønmodtagerbeskæftigelse fordelt efter landsdel og sektor, særkørsel

1.6 Den seneste planlagte udflytning af statslige arbejdspladser

Regeringen har netop præsenteret deres planer for reorganisering af SKAT. Planen vil, ifølge regeringen, føre til, at 1.500 arbejdspladser enten oprettes eller flyttes til Jylland, Fyn eller Sjælland uden for hovedstadsområdet.

De 1.500 ekstra medarbejdere fordeler sig sådan, at der tilføres 220 ekstra medarbejdere til Region Nordjylland, 620 ekstra medarbejdere til Region Midtjylland, 320 ekstra medarbejdere til Region Syddanmark, 340 ekstra medarbejdere til Region Sjælland. Samtidig vil der fra Region Hovedstaden blive udflyttet 500 arbejdspladser.

Kilde: www.regeringen.dk